

Kazalniki za prepoznavo potrebe po podpornem in paliativnem zdravljenju – orodje SPICT

Orodje SPICT se uporablja kot pomoč pri prepoznavanju bolnikov, katerih zdravstveno stanje se slabša. Z orodjem SPICT ocenite, ali ima bolnik potrebe po podpornem in paliativnem zdravljenju. Oblikujte načrt nadaljnje obravnave.

Bodite pozorni na splošne kazalnike slabega zdravja ali slabšanja zdravstvenega stanja.

- Nenačrtovani sprejem(i) v bolnišnico.
- Zmogljivost bolnika je slaba ali se slabša, možnosti za izboljšanje pa so omejene (npr. oseba več kot polovico dneva preživi v postelji ali na stolu).
- Bolnik je zaradi čedalje večjih telesnih in/ali duševnih težav odvisen od oskrbe drugih. Oseba, ki zanj skrbi, potrebuje več pomoči in podpore.
- Postopno izgubljanje telesne teže; vztrajanje pre nizke telesne teže; nizka mišična masa.
- Vztrajanje simptomov kljub optimalnemu zdravljenju osnovnih bolezni.
- Bolnik (ali družinski člani) želi paliativno oskrbo; se odloči za zmanjšanje, prekinitev ali opustitev zdravljenja.

Bodite pozorni na klinične kazalnike ene ali več neozdravljivih bolezni.

Rak

Poslabšanje funkcionalnih sposobnosti zaradi napredovalega raka.

Bolnik je preslaboten za zdravljenje raka ali pa je zdravljenje namenjeno obvladovanju simptomov.

Demenca/slabotnost

Bolnik se brez pomoči ne more obleči, hoditi ali jesti.

Manj pije in jé; težave pri požiranju.

Urinska in fekalna inkontinenca.

Nezmožnost verbalne komunikacije; omejena družbena dejavnost.

Pogosti padci; zlom stegenice.

Ponavljajoča se vročinska stanja ali okužbe; aspiracijska pljučnica.

Nevrološke bolezni

Postopno slabšanje telesnih in/ali kognitivnih funkcij kljub optimalnemu zdravljenju.

Motnje govora in čedalje večje težave s sporazumevanjem in/ali požiranjem.

Ponavljajoče se aspiracijske pljučnice; težka sapa ali dihalna odpoved.

Trajna paraliza po možganski kapi z znatno izgubo funkcij in trajno onesposobljenostjo.

Srčno-žilna obolenja

Srčno popuščanje ali obsežna neozdravljiva koronarna bolezen s težko sapo ali bolečina v prsih ob mirovanju ali manjšem naporu.

Huda neoperabilna periferna žilna bolezen.

Bolezni dihal

Huda kronična pljučna bolezen z zasoplostjo ob mirovanju ali manjšem naporu med poslabšanji.

Vztrajajoča hipoksija, ki zahteva trajno zdravljenje s kisikom.

Oseba je potrebovala umetno ventilacijo zaradi dihalne odpovedi ali pa je umetna ventilacija kontraindicirana.

Druge bolezni

Poslabšanje zdravstvenega stanja zaradi pridruženih obolenj, polimorbidnosti in/ali zapletov, ki jih ni mogoče ozdraviti, najboljše razpoložljivo zdravljenje pa vodi v slab izid.

Bolezni ledvic

Kronična bolezen ledvic 4. ali 5. stopnje (eGFR < 30 ml/min) s poslabšanjem zdravstvenega stanja.

Okvara ledvic, ki lahko povzroči zaplete pri drugih življenjsko ogrožajočih boleznih ali zdravljenjih.

Prekinitev ali neuvedba dialize.

Bolezni jeter

Ciroza z enim ali več zapletov v preteklem letu:

- ascites, ki se ne odziva na diuretike
- jetrna encefalopatija
- hepatorenalni sindrom
- bakterijski peritonitis
- ponavljajoče se krvavitve iz varic

Presaditev jeter ni možna

Pregled trenutne oskrbe in načrtovanje zdravljenja.

- Preverite, ali trenutna obravnava in zdravila bolniku zagotavljata optimalno oskrbo; bodite pozorni na polifarmacijo.
- Če so simptomi ali težave zapleteni in težje obvladljivi, razmislite o morebitni napotitvi k specialistu.
- Z bolnikom in njenimi skrbniki oblikujte načrt za trenutno in prihodnjo oskrbo. Nudite podporo skrbnikom in negovalcem.
- Čim prej načrtujte nadaljnjo oskrbo, zlasti v primerih, ko grozi zgodnja izguba zmožnosti odločanja.
- Beležite in prilagajajte načrt oskrbe ter ga delite z drugimi.